РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО БАНКІНГУ У ПІДВИЩЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

Задорожна М.О.

викладач вищої категорії

Путіхов А.О.

викладач

Максимова Ю.О.

викладач ІІ категорії

ВСП Фаховий коледж Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, м. Одеса, Україна

Анотація. У статті представлено дослідження ролі електронного банкінгу у підвищенні фінансової стійкості малих та середніх підприємств України в умовах цифрової трансформації економіки та воєнного стану. Особливу увагу приділено тому, як дистанційні банківські сервіси допомагають бізнесу зберігати ліквідність, оперативно управляти грошовими потоками та мінімізувати ризики в період нестабільності. Визначено, що впровадження інструментів інтернет-банкінгу, мобільних застосунків, автоматизованої фінансової аналітики та інтеграції з бухгалтерськими системами не лише спрощує фінансові операції, а й суттєво знижує транзакційні витрати, підвищує прозорість розрахунків та зміцнює платоспроможність підприємств

Ключові слова: електронний банкінг, цифровізація, фінансова стійкість, підприємства, платоспроможність, цифрова економіка.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки України визначається активною цифровізацією фінансового сектору, де електронний банкінг стає ключовим механізмом дистанційного доступу до послуг. Для сегменту МСБ, який забезпечує понад 60% зайнятості та близько 55% ВВП України, впровадження цифрових технологій є не просто питанням зручності, а критичним фактором підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості в умовах глобальних ринків

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах ведення бізнесу електронний банкінг перестає бути просто сервісом зручності та перетворюється на стратегічний інструмент фінансової стабільності. В умовах війни, перебоїв у логістиці та фізичній інфраструктурі саме цифрові фінансові канали забезпечують безперервність діяльності підприємств. Поєднання гнучкості малого бізнесу з розвиненою цифровою банківською інфраструктурою України створює унікальну конкурентну перевагу, яка може стати основою для швидшого економічного відновлення країни

Фінансова стійкість малих та середніх підприємств визначається здатністю підтримувати ліквідність, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, ефективно управляти грошовими потоками та мінімізувати ризики. У сучасних умовах цифрові фінансові інструменти стають важливим чинником забезпечення цих характеристик. Відповідно до програми цифрової зрілості малого та середнього підприємництва в Україні 80% малих та середніх українських підприємств мають стати частиною цифрової екосистеми до 2028 року [1].

Електронний банкінг надає підприємствам усіх форм власності та розмірів можливість здійснювати фінансові операції дистанційно, що особливо важливо в умовах воєнного стану. Онлайн-доступ до рахунків дозволяє оперативно контролювати залишки коштів, планувати платежі та уникати касових розривів. Завдяки миттєвим розрахункам з контрагентами скорочується дебіторська заборгованість та підвищується швидкість обороту капіталу.

В сучасних умовах ведення бізнесу електроний банкінг безпосередньо впливає на економічні показники діяльності малих та середніх підприємств через:

- Оперативність**:** надає можливість скорочення часу на фінансові операції на 50–80%.
- Зниження витрат**:** підприємства можуть економіти на банківському обслуговуванні до 40% завдяки відсутності потреби у фізичних візитах та паперовому документообігу.

- Гнучкість планування**:** керівництво підприємств має можливість постійного контролю за грошовими потоками у режимі реального часу дозволяє уникати касових розривів.
- Розширення доступу до капіталу**:** можливість отримання онлайн-кредитів та управління траншами кредитних ліній за лічені хвилини [2].

Однією з ключових переваг електронного банкінгу є зниження транзакційних витрат. Відсутність потреби у фізичному відвідуванні банківських установ, автоматизація платежів та інтеграція з бухгалтерськими програмами дозволяють оптимізувати адміністративні витрати підприємства. Це безпосередньо впливає на рентабельність та конкурентоспроможність бізнесу.

Важливим аспектом в сучасних умовах розвитку інформаційних технологій є інтеграція банківських платформ із системами управління підприємством (ERP, CRM). Така синергія забезпечує автоматичне формування фінансової звітності, спрощує податковий облік та підвищує прозорість фінансових процесів [3]. Крім того, сучасні банківські сервіси пропонують інструменти аналітики, які допомагають прогнозувати грошові потоки та оцінювати фінансові ризики.

Окремої уваги заслуговує розвиток онлайн-кредитування та цифрових фінансових продуктів для МСБ. Можливість дистанційного подання заявки на кредит, швидке ухвалення рішення та автоматизований скоринг розширюють доступ підприємств до фінансових ресурсів. Це особливо актуально в умовах обмеженої ліквідності та потреби у швидкому відновленні діяльності.

Також слід зазначити, що майбутнє фінансової стійкості малих та середніх підприємств в Україні пов’язане з технологіями, що змінять парадигму взаємодії з банком, яскравими прикладами є:

- Штучний інтелект та AI-асистенти**:** надають можливість підприємствам прогнозувати оптимальні моменти для інвестицій та попереджати про фінансові загрози на основі аналізу транзакційних даних [4].

- Електронна гривня (e-hryvnia)**:** надасть можливість здійснювати миттєві програмовані платежі через смарт-контракти, що знизить транзакційні витрати.
- Екосистеми та Super Apps**:** такі технології надають можливість банкам трансформуються у центри бізнес-послуг, де в одному додатку поєднуються банкінг, бухгалтерія, юридичний супровід та логістика.
- Відкритий банкінг (з 1 серпня 2025 р.): надає умови для повної автоматизації фінансових операцій та безшовної інтеграції бізнесу з фінтех-платформами.

Водночас цифровізація фінансових процесів супроводжується певними ризиками. Найбільш суттєвими є кіберзагрози, шахрайство, витік конфіденційної інформації та технічні збої. Підприємства стають залежними від якості інтернет-з'єднання та стабільності цифрової інфраструктури. Тому важливими складовими фінансової стійкості стають кібербезпека, багатофакторна автентифікація, регулярний аудит цифрових систем та підвищення цифрової грамотності персоналу.

У стратегічному вимірі електронний банкінг трансформується з інструменту обслуговування у платформу фінансового управління. Банки поступово переходять до моделі партнерства з бізнесом, пропонуючи комплексні рішення для управління грошовими потоками, ризиками та інвестиційною діяльністю. Це формує нову цифрову фінансову екосистему, яка підвищує адаптивність малого та середнього бізнесу до кризових умов.

Таким чином, поєднання гнучкості МСБ та розвиненої цифрової банківської інфраструктури України створює передумови для зміцнення фінансової стійкості підприємств і прискорення економічного відновлення держави.

Висновки. Підводячи підсумок, слід зазначити, що електронний банкінг в Україні еволюціонував від сервісної функції до стратегічного ресурсу МСБ. Він забезпечує не лише економію коштів, а й прозорість операцій та швидкість прийняття рішень, що є фундаментальними складовими фінансової стійкості. Подальший розвиток галузі через Open Banking та цифрову гривню дозволить

українському бізнесу стати невід'ємною частиною глобального цифрового простору.

Також слід зазначити, що проведене дослідження підтверджує, що електронний банкінг є одним із ключових чинників підвищення фінансової стійкості малих та середніх підприємств в умовах цифрової трансформації та воєнного стану в Україні. Його впровадження забезпечує оперативність фінансових операцій, скорочення витрат, підвищення прозорості розрахунків та ефективне управління грошовими потоками.

Електронний банкінг сприяє зміцненню ліквідності та платоспроможності підприємств, зменшує ризик касових розривів і підвищує швидкість прийняття управлінських рішень. Разом із тим, для повної реалізації його потенціалу необхідне посилення кіберзахисту, розвиток цифрової інфраструктури та підвищення фінансової й цифрової грамотності підприємців.

Отже, електронний банкінг виступає не лише технологічною інновацією, а стратегічним механізмом забезпечення фінансової стабільності малого та середнього бізнесу та важливим інструментом економічного відновлення України.

Перелік посилань:

1. Програма цифрової зрілості малого та середнього бізнесу в Україні. *Дія Бізнес*. URL: https://business.diia.gov.ua/initiative/national-program-for-digital-maturity (дата звернення: 28.02.2026).

2. Міністерство цифрової трансформації України. URL: https://thedigital.gov.ua/.

3. CRM система для малого та середнього бізнесу ERP. *ERPJS*. URL: https://erpjs.biz/crm-sistema-dlya-malogo-i-srednego-biznesa/ (дата звернення: 27.02.2026).

4. ШІ-агенти в платежах: революція чи хайп? - Fintech Insider. *Fintech Insider - Дізнавайся першим*. URL: https://fintechinsider.com.ua/shi-agenty-v-platezhah-revolyucziya-chy-hajp/ (дата звернення: 27.02.2026).